

Darba grupas
„Par administratīvā sloga mazināšanas iespējām Eiropas Savienības fondu
2014.-2020.gada plānošanas periodā”

2013.gada 26.aprīļa sanāksmes

PROTOKOLS Nr. 2

Sanāksmē piedalās:

H.Beitelis	Valsts kancelejas Eiropas Savienības struktūrfondu departamenta vadītāja vietnieks
I.Briņķe	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Investīciju politikas departamenta Programmu vadības nodaļas vecākā eksperte
J.Dirveiks	Ārvalstu investoru padomes Latvijā (FICIL) pārstāvis
L.Dorbe	Valsts kancelejas Eiropas Savienības struktūrfondu departamenta konsultante
E.Filipoviča	Ārvalstu investoru padomes Latvijā (FICIL) pārstāve
N.Gaigals	Satiksmes ministrijas Investīciju departamenta direktora vietnieks, ERAF un KF projektu uzraudzības nodaļas vadītājs
S.Gulbe	Valsts kancelejas Eiropas Savienības struktūrfondu departamenta vadītāja
N.Lasmane	ES fondu Revīzijas iestādes vadītāja
Z.Logina	Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu vadības sistēmas departamenta Eiropas Savienības fondu tiesiskā nodrošinājuma nodaļas vadītāja vietiece
G.Morgana	Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu vadības sistēmas departamenta Eiropas Savienības fondu tiesiskā nodrošinājuma nodaļas juriskonsulte
A.Rumba	Centrālās finanšu un līgumu aģentūras Programmu vadības un uzraudzības departamenta Programmu vadības un metodikas nodaļas vadītāja vietnieks
I.Skrodele	Ekonomikas ministrijas Eiropas Savienības fondu ieviešanas departamenta Eiropas Savienības fondu atbilstības vadības nodaļas vadītāja
S.Slišāne	Latvijas Darbu devēju konfederācijas mazo un vidējo uzņēmēju platformas koordinatore
A.Smoļenska	Labklājības ministrijas Eiropas Savienības struktūrfondu departamenta direktora vietiece
M.Tarlaps	Ārvalstu investoru padomes Latvijā (FICIL) pārstāvis

I.Tarvāne	Lauku atbalsta dienesta Juridiskā departamenta direktore
E.Upīte	Valsts kancelejas direktora vietniece valsts pārvaldes un cilvēkresursu attīstības jautājumos
S.Voldiņš	Valsts kancelejas Juridiskā departamenta juriskonsults

Sanāksmē nepiedalās:

Izglītības un zinātnes ministrijas pārstāvis
 Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības pārstāvis
 Latvijas Pašvaldību savienības pārstāvis
 Pārresoru koordinācijas centra pārstāvis
 Biedrības "Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera" pārstāvis

Sanāksmē izskatītie jautājumi:

1. Revīzijas ES fondu vadībā

ES fondu Revīzijas iestādes vadītāja N.Lasmane informē, ka Revīzijas iestāde ir 2007.–2013.gada ES fondu plānošanas periodā izveidota jauna institūcija, kura ir atbildīga par ES fondu vadības un kontroles sistēmas efektīvas darbības pārbaudi. Revīzijas iestāde sniedz savu neatkarīgu atzinumu Eiropas Komisijai par to, vai ES fondu administrēšanai izveidotā kontroles sistēma ir efektīva un sniedz Eiropas Komisijai savu viedokli, vai deklarētie izdevumi ir pamatoti un likumīgi iztērēti un attiecināmi finansēšanai no ES fondiem.

N.Lasmane informē, ka 2014.–2020.gada ES fondu plānošanas periodā Revīzijas iestādes loma tiks stiprināta, jo tas ir veids, kā Eiropas Komisija redz, kā varētu tik samazināts administratīvais slogs Eiropas nodokļu maksātājiem, samazināts Eiropas Komisijas darbinieku skaits un Eiropas Komisijas un Eiropas Revīzijas palātas vizīšu skaits uz dalībvalstīm. Eiropas Komisija sagaida, lai ES dalībvalstīs Revīzijas iestādes būtu tādas, uz kurām pilnībā var paļauties, neapmeklējot tās.

N.Lasmane informē, ka pārbaužu skaits tiešā veidā ir atkarīgs no projekta kvalitātes un sistēmas kvalitātes. Jo labāka ES fondu vadības un kontroles sistēma un profesionālāks projektu vadītājs, jo vairāk Revīzijas iestāde var samazināt savu darba apjomu, mazāk veicot detalizētas pārbaudes.

N.Lasmane informē, ka pagājušajā gadā no ~4400 projektiem vizītēs uz vietas Revīzijas iestāde devās 140 projektos, savukārt šogad, ņemot vērā, ka ES fondu vadības un kontroles sistēma ir būtiski stiprināta, ir plānots doties 70 vizītēs.

N.Lasmane norāda, ka papildus obligātajām pārbaudēm, kuras atlasa dators pēc varbūtības teorijas, Revīzijas iestāde veic papildu revīzijas, kurās dodas, pamatojoties uz masu medijos publicēto informāciju par pārkāpumiem projektu īstenošanā un pamatojoties uz iedzīvotāju un iestāžu iesniegtajām sūdzībām, pirms tam veicot risku analīzi.

N.Lasmane informē, ka Revīzijas iestāde auditus veic trīs līmeņos. Pirmajā – tā apskata visu pieejamo informāciju tajās valsts izveidotajās datu bāzēs, kurām Revīzijas iestādei ir pieejas tiesības, piemēram, Valsts ieņēmumu dienesta informācijas sistēmai, otrajā – apskata dokumentāciju par projektu, kura ir iesniegta un pieejama līgumslēdzēja iestādē (sadarbības un/vai atbildīgajā iestādē) un tikai to informāciju, kuru Revīzijas iestādei nav iespējams iegūt caur šiem diviem etapiem, tā iegūst, dodoties pie projektu īstenotājiem. N.Lasmane norāda, ka Revīzijas iestāde maksimāli cenšas atslogot projekta īstenotāju un, dodoties pārbaudēs, Revīzijas iestāde informē finansējuma saņēmēju par to, ko vēlas apskatīt, lai nodrošinātu, ka vizīte ir maksimāli īsa.

N.Lasmane informē, ka ņemot vērā, ka Revīzijas iestādei nav pieeja visām valsts izveidotajām informācijas sistēmām, Revīzijas iestāde šobrīd strādā pie tā, lai apzinātu valsts informācijas sistēmas, kurām būtu nepieciešamas piekļuves tiesības.

E.Upīte informē, ka valstī ir izveidots valsts informāciju sistēmu reģistrs, kurā ir reģistrētas visas valstī izveidotās informācijas sistēmas.

I.Tarvāne ierosina, ka valsts informācijas sistēmu pārziņiem vajadzētu uzlikt par pienākumu nodrošināt ES fondu vadībā iesaistītajām iestādēm pieejas tiesības to pārziņā esošajām valsts informācijas sistēmām.

N.Lasmane, atbildot uz S.Gulbes jautājumu vai atbildīgā/sadarbības iestāde, slēdzot līgumu par ārējā audita veikšanu atbilstoši starptautiskajiem revīzijas standartiem tajā var atrunāt nosacījumu, ka audits jāveic tā, lai audita rezultāti būtu izmantojami arī citiem auditoriem, informē, ka revidents audita rezultātā sniedz viedokli un izklāsta konstatētos faktus, bet lēmumu pieņem atbildīgā/sadarbības iestāde. Gadījumā, ja atbildīgā/sadarbības iestāde, izvērtējot revidenta sniegto viedokli, tam nepiekrīt, tam ir tiesības pieņemt savu lēmumu.

N.Lasmane, atbildot, uz Ārvalstu investoru padomes Latvijā pārstāves E.Filipovičas norādījumu, ka pārbaužu veikšanā tiek pielietotas dažādas pieejas un pārbaužu veidlapu formas, informē, ka prasības pārbaužu veikšanā ir vienādas un tās ir noteiktas Eiropas Savienības Padomes regulās, pieļaujot iespēju, ka varētu pastāvēt dažādas Eiropas Savienības Padomes regulās noteikto pamatprasību un kritēriju pielietošanas interpretācijas metodes.

N.Lasmane vērš klātesošo uzmanību uz to, ka Eiropas Komisija ES fondu administrēšanā uz dalībvalstī skatās kā uz vienu vienotu veselumu, un mēs kā dalībvalsts ES fondu administrēšanā esam tik stipri, cik stiprs ir mūsu vājākais posms.

2. E-kohēzija ES fondu vadībā

N.Lasmane vērš uzmanību, ka pirms tiek izstrādāts e-kohēzijas rīks, būtu nepieciešams apzināt vai finansējuma saņēmēji vēlēties to izmantot, piemēram, iesniedzot projekta iesniegumus elektroniskā formātā, lai nerastos situācija, ka valsts investē lielus līdzekļus e-kohēzijas rīka izveidē, bet tas netiek izmantots.

I.Tarvāne ierosina, ka e-kohēzijas rīka izmantošanu kā obligātu pienākumu vajadzētu izvirzīt pašvaldībām, jo tas finansējuma saņēmējiem atvieglotu projektu pieteikumu iesniegšanu savukārt ES fondu vadībā iesaistītajām iestādēm - fondu administrēšanu, t.sk., projekta iesniegumu vērtēšanu, dokumentu glabāšanu.

Darba grupas dalībnieki vienojas nākamajā darba grupas sanāksmē diskutēt par jautājumiem saistībā ar e-kohēziju, aicinot Finanšu ministriju sniegt informāciju par e-kohēzijas nosacījumu ieviešanu Latvijā.

3. Vispārīgie jautājumi attiecībā uz 2014.–2020.gada ES fondu plānošanas perioda plānošanu

N.Lasmane aicina ministrijas, gatavojot programmas nākamajam 2014.-2020.gada ES fondu plānošanas periodam, padomāt, lai projektu iesniegumos tiktu prasīti tādi dati, kurus varētu pārbaudīt. Projektu iesniegumos norādot datus, kurus nav iespējams pārbaudīt, iznāk, ka tiek vērtēts potenciālā finansējuma saņēmēja sacerēšanas prasmes, nevis projekta saturs un pievienotā vērtība.

N.Lasmane aicina atbildīgajām iestādēm par horizontālo prioritāšu koordinēšanu padomāt vai Latvijai visas horizontālās prioritātes ir vajadzīgas, piemēram, attiecībā uz horizontālo prioritāti „Vienlīdzīgas iespējas” aicina izvērtēt, vai noteiktā sieviešu/vīriešu līdztiesība Latvijā ir tik aktuāla, ka tā ir jāpārbauda projektos, varbūt drīzāk Latvijā aktuālāka ir vecuma un cilvēku ar kustību traucējumiem līdztiesību ievērošana.

Labklājības ministrijas pārstāve A.Smoļenska norāda, ka horizontālo prioritāšu rādītāju definēšana ir atkarīga no kopējā programmātiskā uzstādījuma un prasībām. Ja būs uzstādījums skaitīt horizontālo prioritāti „Vienlīdzīgas iespējas” sieviešu/vīriešu griezumā, tad tas tā tiks arī darīts.

S.Gulbe informē, ka Valsts kancelejas Eiropas Savienības struktūrfondu departaments sazināsies ar atbildīgajām iestādēm par horizontālo prioritāšu koordinēšanu un pārrunās iespējamās izmaiņas un atvieglojumus nākamajam plānošanas periodam attiecībā uz horizontālo prioritāšu rādītāju definēšanu un uzskaiti. S.Gulbe norāda, ka ir svarīgi, lai horizontālo prioritāšu rādītāji būtu objektīvi un izmērāmi un lai kontrole un atskaitīšanās par rādītāju sasniegšanu būtu efektīva, nevis formāla.

Diskusējot par projekta uzraudzības apjomu atkarībā no projekta finansiālā apmēra lieluma, S.Gulbe informē, ka citām Eiropas Savienības dalībvalstīm ir noteikti zināmi sliekšņi, kuriem ir pakārtoti projekta uzraudzības apmēri. S.Gulbe informē, ka, piemēram, Nīderlandē 20 000 EUR vērtam projektam ir atvieglots atskaitīšanās process, salīdzinot ar projektiem, kuri ir finansiāli ietilpīgāki.

Finanšu ministrijas pārstāve Z.Logina norāda, ka projekta finansiālais sliekšnis ne vienmēr ir objektīvākais kritērijs, lai noteiktu pārbaudāmo apjomu, jo arī pie maza finansiālā sliekšņa neatbilstību risks var saglabāties diezgan augsts.

H.Beitelis un S.Gulbe aicina mazināt pamatojošo dokumentu iesniegšanas apmēru, gatavojot ceturkšņa maksājumu pieprasījumus un progresa pārskatus ministriju administrētajiem tehniskās palīdzības projektiem, piemēram, neiesniedzot sadarbības iestādē valsts iestāžu vadītāju izdotos rīkojumus par darbiniekiem piešķirtajiem atvaļinājumiem vai rīkojumus par komandējumiem. Tā vietā sadarbības iestādē iesniedzot uzskaitījumu par konkrētajā pārskata periodā esošo komandējumu un atvaļinājumu skaitu.

4. SIA „GF Konsultācijas” izstrādātajā pētījumā „Priekšizpēte par ES fondu vadības sistēmas vienkāršošanas iespējām” un SIA Agile & Co izstrādātajā pētījumā „2007.-2013.gada plānošanas perioda ES fonu VSID prioritāšu, pasākumu un aktivitāšu ieviešanas efektivitātes vidus posma (mid-term) izvērtējums” (turpmāk – pētījumi) ietvertu ierosinājumu izskatīšana attiecībā uz ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadības likuma tvērumu

S.Gulbe informē, viena no pētījumu ietvaros izstrādātajām rekomendācijām ir vienkāršot Ministru kabinetā apstiprināmos noteikumus, izņemot no tiem projektu vērtēšanas kritērijus ar nolūku tos apstiprināt Uzraudzības komitejas sēdēs.

Z.Logina informē, ka šo konkrēto rekomendāciju Vadošā iestāde ir pētījusi un konsultējusies ar citiem pārstāvjiem, tai skaitā Tieslietu ministriju un skatījusies atzītu juristu vērtējumu par šo jautājumu. Z.Logina norāda, ka tas pret, ko parasti atduras ir apstākļi, ka Latvijā tiesību sistēma ir tāda, kāda tā ir un ES fondi tiek ieviesti esošās tiesību sistēmas ietvaros. Uzraudzības komitejas lomu stiprināt apejot esošo tiesību sistēmu nevaram, jo privātajam sektoram nevar noteikt par saistošiem Uzraudzības komitejas pieņemtos lēmumus.

S.Gulbe atzīmē, ka projektu vērtēšanas kritēriju neiekļaušana Ministru kabineta noteikumos ir ārkārtēji bīstama no administratīvā procesa viedokļa, kaut vai vien tādēļ, ka administratīvais akts ir jāizdod, pamatojoties uz ārējo normatīvo aktu, un, ja tos iekļaus zemāka līmeņa regulējumā, tad administratīvajam aktam draud procesuālais prettiesiskums.

Z.Logina norāda, ka Uzraudzības komiteja tomēr ir slēgtas daļas līmenis, savukārt Ministru kabinets ir līmenis, kurš tiek uzskatīts par publisku līmeni, attiecīgi Ministru kabineta līmenī nosakot projektu vērtēšanas kritērijus, sabiedrībai tiek publiski pausti šie vienādie spēles nosacījumi.

Darba grupa vienojas, ka esošās tiesību sistēmas ietvaros minētā rekomendācija nav ieviešama.

Ārvalstu investoru padomes Latvijā pārstāvis M.Farlaps informē, ka piekūr, ka projektu vērtēšanas kritēriji tiek saglabāti Ministru kabineta līmenī, bet aicina tos nedefinēt vienos Ministru kabineta noteikumos, lai nerastos situācija, ka viens un tas pats kritērijs vienos noteikumos ir definēts kā administratīvais projektu vērtēšanas kritērijs, bet citos – kā kvalitatīvais.

Finanšu ministrijas pārstāve Z.Logina norāda, ka šobrīd idejas līmenī ir bijusi doma horizontālajiem projektu vērtēšanas kritērijiem veidot vienu tiesisko ietvaru, kaut vai tādēļ, lai mazinātu administratīvo slogu, kas veidojas, veicot grozījumus Ministru kabineta noteikumos attiecībā uz tajos definētajiem projektu vērtēšanas kritēriju nosacījumiem. Papildus Z.Logina vērš uzmanību, ka ir arī specifiskie projektu vērtēšanas kritēriji, kuriem nevar veidot vienotu tiesisko ietvaru, jo tie ir mainīgi un veidoti konkrētām aktivitātēm.

S.Gulbe informē, ka priekšlikums veidot vienotu horizontālo projektu vērtēšanas kritēriju kopumu tiks iekļauts kā viens no darba grupas izstrādātajiem ieteikumiem Finanšu ministrijai.

S.Gulbe aicina darba grupas dalībniekus līdz 2013.gada 3.maijam sniegt priekšlikumus par ES fondu vadības tematiem, kurus nākamajā plānošanas periodā varētu regulēt nevis Ministru kabineta līmenī, bet zemākā līmenī, piemēram, ar Finanšu ministra rīkojumu.

Darba grupa vienojas par rekomendāciju - visām institūcijām noteikt vienādu pieeju finansējuma pārdalēm starp aktivitātēm jo, kā norāda S.Gulbe, noslēdzot projektu īstenošanu, rodas finanšu atlikumi. Lai nodrošinātu finanšu atlikumu konsolidāciju un novirzīšanu jaunu projektu uzsākšanai, jāveic virkne grozījumi valdības noteikumos un plānošanas dokumentos. Gan Valsts kanceleja, gan arī Finanšu ministrija secinājusi, ka finanšu atlikumu pārdale uzliek administratīvu slogu valdībai, kā arī ministrijām, kas izstrādā attiecīgos tiesību aktu projektus par finansējuma pārdali un virza projektu izskatīšanu Ministru kabineta sēdē. Darba grupa vienojas, ka jārod tiesiski pamatots risinājums, lai finansējuma pārdali starp aktivitātēm varētu veikt bez nepieciešamības minētos tehniskos tematus skatīt Ministru kabinetā.

Z.Logina informē, ka nākamajā plānošanas periodā vēlētos saglabāt Vadošās iestādes izstrādāto metodisko bāzi un vēlētos, lai tā tiktu izmantota un piemērota vienoti visās ES fondu administrēšanā iesaistītajās institūcijās. Z.Logina aicina daudzus jautājumus risināt nevis normatīvajos aktos, bet labo praksi vienādot caur metodiskajiem materiāliem.

Z.Logina ierosina publiski nostiprināt, piemēram, likumā, ka iestādēm ir pienākums ievērot Vadošās iestādes izstrādātos metodiskos materiālus ES fondu vadībā.

I.Skrodele norāda, ka korektāk likumā būtu atrunāt, ka Vadošā iestāde izstrādā metodiskos materiālus, lai nodrošinātu ES fondu vadībā izdoto Ministru kabineta nosacījumu izmantošanas vienveidību.

S.Gulbe aicina metodikās neregulēt tos jautājumus, uz kā pamata ir jāizdod administratīvais akts, piemēram, par piemērojamiem finanšu korekcijas apmēriem.

S.Gulbe ierosina vienā ārējā normatīvajā aktā norādīt normu, ka korekciju apmēri, piemēram, ir „2%”, „10%”, „25%”, „100%”, un metodiku, kuros gadījumos šie korekciju apmēri tiek piemēroti, skaidrot vadlīnijās.

Attiecībā uz pētījumā izteikto rekomendāciju, ka paralēli Ministru kabineta noteikumiem par konkrētās darbības programmas aktivitātes ieviešanu izstrādāt un publicēt atbalsta saņēmējam vieglāk uztveramus informatīvus materiālus (kopsavilkumus, prezentācijas utt.), kas būtu tikpat plaši pieejami, kā minētie Ministru kabineta noteikumi, Centrālās finanšu un līgumu aģentūras pārstāvis A.Rumba norāda, ka nākamajā plānošanas periodā vajadzētu uzlabot tos metodiskos materiālus, kuri jau pašreiz ir pieejami un izstrādāti, neveidojot jaunus.

Z.Logina informē, ka Finanšu ministrijā ir izveidota tematiskā izvērtēšanas darba grupa, kurā arī tiek skatīti šajos pētījumos ietvertie ieteikumi un nākamajā Uzraudzības komitejā ir plānots prezentēt ieteikumu ieviešanas kopsavilkumu, kurā tiks atspoguļots, kuri no pētījumā ietvertajiem ieteikumiem ir ieviesti jau esošajā ES fondu plānošanas periodā un kurus varētu ieviest nākamajā ES fondu plānošanas periodā.

S.Gulbe aicina Finanšu ministriju darba grupas dalībniekiem zināšanai atsūtīt iepriekš minēto prezentāciju, kura tiks skatīta 2013.gada 15.maija Uzraudzības komitejas sēdē.

Finanšu ministrijas pārstāve Z.Logina, atsaucoties uz darba grupas 19.aprīlī izskatīto jautājumu par iespējamo pāreju nākamajā plānošanas periodā no civiltiesiskiem līgumiem uz administratīvajiem aktiem/līgumiem aicina darba grupas pārstāvjus sniegt Finanšu ministrijai informāciju vai apsvērumus, kas ir darba grupas pārstāvju rīcībā, ja iespējams, norādot iespējamus plusus un mīnus, riskus u.c. apstākļus, lai Finanšu ministrija varētu tos izvērtēt.

Priekšlikumi tiks iesniegti, noformējot kopēju darba grupas viedokli.

S.Gulbe aicina darba grupas dalībniekus līdz 2013.gada 3.maijam sniegt savu redzējumu, kurš no projektu līgumu īstenošanas veidiem (administratīvais vai civiltiesiskais) būtu visefektīvākais, norādot iespējamus ieguvumus vai zaudējumus.

Sanāksmē pieņemtie lēmumi:

1. Organizēt darba grupas nākamo sanāksmi 2013.gada 10.maijā.
2. Aicināt Finanšu ministriju nākamajā darba grupas sanāksmē sniegt informāciju par e-kohēzijas nosacījumu ieviešanu Latvijā.
3. Valsts kancelejai sazināsies ar atbildīgajām iestādēm par horizontālo prioritāšu koordinēšanu un pārrunās iespējamās izmaiņas un atvieglojumus nākamajam plānošanas periodam attiecībā uz horizontālo prioritāšu rādītāju definēšanu un uzskaiti.
4. Darba grupas dalībniekiem līdz 2013.gada 3.maijam sniegt priekšlikumus (e-pasts: essd@mk.gov.lv) par ES fondu vadības tematiem, kurus nākamajā plānošanas periodā varētu regulēt nevis Ministru kabineta līmenī, bet zemākā līmenī.
5. Darba grupas dalībniekiem līdz 2013.gada 3.maijam sniegt savu redzējumu (e-pasts: essd@mk.gov.lv), kurš no projektu līgumu īstenošanas veidiem (administratīvais vai civiltiesiskais) būtu visefektīvākais, norādot iespējamus ieguvumus vai zaudējumus.

6. Darba grupas dalībniekiem līdz 2013.gada 7.maijam sniegt priekšlikumus (e-pasts: essd@mk.gov.lv) par administratīvā sloga mazināšanu ES fondu vadībā.
7. Finanšu ministrijai elektroniski izsūtīt darba grupas dalībniekiem 2013.gada 15.maija Uzraudzības komitejas sēdē plānoto prezentāciju, kurā tiks atspoguļots, kuri no pētījumos ietvertajiem ieteikumiem ir ieviesti jau esošajā ES fondu plānošanas periodā un kurus varētu ieviest nākamajā ES fondu plānošanas periodā.
8. 2013.gada 10.maija darba grupas sanāksmē skatīt Finanšu ministrijas apkopojumu par nevalstisko organizāciju un ministriju iesūtītajiem priekšlikumiem par normatīvās bāzes saturu nākamajam Eiropas Savienības fondu plānošanas periodam.
9. Valsts kancelejai elektroniski izsūtīt darba grupas dalībniekiem 2013.gada 26.apriļa sēdes protokolu.

Darba grupas vadītāja,
Valsts kancelejas Eiropas Savienības struktūrfondu
departamenta vadītāja

S.Gulbe

